LEABHAR AITHGHEARR

A'

CHEASNACHAIDH

A SHONRUICH

ARD-SHEANADH EAGLAIS NA H-ALBA,

GU BHI 'NA SHEOLADH CEASNACHAIDH,

AIR A THARRUING

CHUM GAELIC ALBANNAICH:

Air iarrtus na Cuideachd urramaich, a ta chum Eolas Criosduidh a sgaoileadh air feadh Gaeltachd agus Eileana na h-Alba.

LE I. SMITH, D.D.

GLASGOW:
PRINTED BY FRANCIS ORR AND SONS,
Publishers of Bibles, Testaments, Psalm Books, Catechisms, &c., &c.,
in Gaelic and English.

MDCCCXLVI.

LEABHAR AITHGHEARR

NAN

CEIST.

1. Ceist. *Ciod is crìoch àraid do'n duine?*

Freagradh. 'Si is crioch àraid do'n duine, Dia a ghlòrachadh, agus a mhealtuinn gu siorruidh.

2. C. *Ciod an riaghailt a thug Dia dhuinn g'ar seòladh cionnus a dh'fheudas sinn a ghlòrachadh agus a mhealtuinn?*

F. 'Se focal Dé, a ta air a chur sios ann an scriobtuiribh an t-Seann Tiomnaidh agus an Tiomnaidh Nuaidh, an aon riaghailt g'ar seòladh cionnus a dh'fheudas sinn a ghlòrachadh agus a mhealtuinn.

3. C. *Ciod a tha na scriobtuire gu h-àraid a' teagasg?*

F. Tha na scriobtuire gu h-àraid a' teagasg gach ni is còir do'n duine chreidsinn mu thimchioll Dé, agus an dleasdanas a tha Dia ag iarraidh air an duine.

4. C. *Ciod e Dia?*

F. Is spiorad Dia, a ta neo-chriochnach, bithbhuan, agus neo-chaochluidheach, 'na

bhith, 'na ghliocas, 'na chumhachd, 'na naomhachd, 'na cheartas, 'na mhaitheas, agus 'na fhìrinn.

5. C. *Am bheil tuilleadh Dée ann ach aon?*

F. Cha 'n 'eil ann ach aon a mhàin, an Dia beò agus fìor.

6. C. *Cia lìon pearsa a ta san Diadhachd?*

F. Tha tri pearsaidh san Diadhachd, an t-Athair, am Mac, agus an Spiorad Naomh; agus an triùir so is aon Dia iad, ionann ann an nàdur, coimeas ann an cumhachd is ann an glòir.

7. C. *Ciod iad orduighean Dé?*

F. 'Siad orduighean Dé, a rùn sìorruidh a réir comhairle a thoile, leis an d'orduich e roimh làimh, chum a ghlòire féin, gach ni a thig gu crìch.

8. C. *Cionnus a tha Dia a' cur 'orduighean an gnìomh?*

F. Tha Dia a' cur 'orduighean an gnìomh ann an oibribh a' chruthachaidh agus an fhreasdail.

9. C. *Ciod i obair a' chruthachaidh?*

F. 'Si obair a' chruthachaidh, Dia a dheanamh nan uile nithe do neo-ni, le focal a chumhachd, ann an sè làithibh, agus gach uile ni ro mhaith.

10. C. *Cionnus a chruthaich Dia an duine?*

F. Chruthaich Dia an duine fear agus bean, a réir a choslais féin, ann an eòlas, fìreantachd, agus naomhachd, le uachdaranachd os ceann nan creutairean.

11. C. *Ciod iad oibre freasdail Dé?*

F. 'Siad oibre freasdail Dé, e bhi a' coimhead agus a' riaghladh a chreutairean uile le'n uile ghnìomharaibh, gu ro-naomh, ro-ghlic, agus ro-chumhachdach.

12. C. *Ciod an gnìomh àraid freasdail a rinn Dia a thaobh an duine san staid anns an do chruthaicheadh e?*

F. 'Nuair a chruthaich Dia an duine, rinn e coimhcheangal beatha ris, ag iarraidh ùmhlachd iomlan air mar chumha; agus a' toirmeasg dha itheadh do chraoibh eòlais maith is uilc, fo phèin a bhàis.

13. C. *An d'fhan ar ceud sinnseara san staid anns an do chruthaicheadh iad?*

F. Air bhi d'ar ceud sinnsearaibh air am fàgail gu saorsa an toile féin, thuit iad o'n staid anns an do chruthaicheadh iad, le peacachadh an aghaidh Dhé.

14. C. *Ciod e peacadh?*

F. 'Se peacadh briseadh lagha Dhé.

15. C. *Ciod am peacadh leis an do thuit ar ceud sinnseara o'n staid anns an do chruthaicheadh iad?*

F. B' e 'm peacadh leis an do thuit ar ceud sinnseara o'n staid anns an do chruth-

aicheadh iad, gu d'ith iad am meas toirmisgte.

16. C. *An do thuit an cinne-daoine gu léir ann an ceud pheacadh Adhaimh?*

F. Air bhi do'n choimhcheangal air a dheanamh ri Adhamh, cha b'ann a mhàin air a shon féin, ach air son a shliochd, uime sin, an cinne-daoine gu léir, a thàinig uaith le ginealachaibh gnàthaichte, pheacaich iad ann, agus thuit iad leis, anns a' cheud chionta.

17. C. *Ciod an staid gus an d'thug an leagadh an cinne-daoine?*

F. Thug an leagadh an cinne-daoine gu staid peacaidh agus truaighe.

18. C. *Ciod e peacadh na staid sin anns an do thuit an duine?*

F. 'Se peacadh na staid sin anns an do thuit an duine, a bhi fuidh chionta ceud pheacaidh Adhaimh, fuidh easbhuidh na ceud fhìreantachd, agus fuidh thruaillidheachd a nàduir gu h-iomlan, ri'n goirear peacadh gin; maille ris gach peacadh gnìomh a ta sruthadh uaith so.

19. C. *Cod i truaighe na staid anns an do thuit an duine?*

F. Troimh an leagadh, chaill an cinnedaoine gu léir co-chomunn ri Dia, tha iad fuidh fheirg agus mhallachadh Dhé, agus

mar sin buailteach do gach uile thruaighe sa' bheatha so, do'n bhàs féin, is do phiantaibh ifrinn gu siorruidh.

20. C. *An d'fhàg Dia an cinne-daoine uile gu bhi caillte ann an staid peacaidh agus truaighe?*

F. Air do Dhia, o fhior ghean maith féin, cuid a thaghadh roimh thoiseach an t-saoghail chum na beatha maireannaich, rinn e coimhcheangal gràis riu, gu'n saoradh o staid peacaidh agus truaighe, agus an toirt gu staid slàinte trid Fir-saoraidh.

21. C. *Co e Fear-saoraidh dhaoine taghta Dhé?*

F. 'Se aon Fhear-saoraidh dhaoine taghta Dhé, an Tighearna Iosa Criosd, neach, air bhi dha 'na Mhac siorruidh do Dhia, a rinneadh 'na dhuine, agus mar sin a bha, agus a ta 'na Dhia is 'na dhuine ann an dà nàdur eadar-dhealaichte, agus ann an aon phearsa gu siorruidh.

22. C. *Air bhi do Chriosd 'na Mhac do Dhia, cionnus a rinneadh e 'na dhuine?*

F. Rinneadh Criosd, Mac Dhé, 'na dhuine, le corp fior agus anam reusonta a ghabhail da féin, air dha bhi, le cumhachd an Spioraid Naoimh, air a ghabhail am broinn na h-oighe Muire, is air a bhreith leatha, ach saor o pheacadh.

23. C. *Ciod na dreuchdan a tha Criosd a' cur an gnìomh mar ar Fear-saoraidh?*

F. Tha Criosd mar ar Fear-saoraidh, a' cur an gniomh dreuchdan Fàidh, Sagairt agus Righ, araon ann an staid 'irioslachaidh agus 'àrdachaidh.

24. C. *Cionnus a tha Criosd a' cur dreuchd Fàidh an gnìomh?*

F. Tha Criosd a' cur dreuchd Fàidh an gniomh, le toil Dé chum ar slàinte fhoillseachadh dhuinn, le 'fhocal agus le 'Spiorad.

25. C. *Cionnus a tha Criosd a' cur dreuchd Sagairt an gniomh?*

F. Tha Criosd a' cur dreuchd Sagairt an gniomh le e féin a thoirt suas aon uair mar iobairt, chum ceartas Dé a dhioladh, agus sinne a dheanamh réidh ri Dia, agus le gnàth eadar-ghuidhe a dheanamh air ar son.

26. C. *Cionnus a tha Criosd a' cur dreuchd Righ an gnìomh?*

F. Tha Criosd a' cur dreuchd Righ an gniomh le sinne chur fo cheannsal da féin, le'r riaghladh agus ar dìonadh, agus le cosgadh a chur, is buaidh a thoirt, air na h-uile a ta 'nan naimhdibh dhasan agus dhuinne.

27. C. *Cionnus a bha Criosd air irioslachadh?*

F. Bha Criosd air irioslachadh le bhi air a bhreith, agus sin ann an staid iosal, air a dheanamh fuidh'n lagh, dol fuidh thruaigh-

ibh na beatha so, fuidh fheirg Dhé, agus fuidh bhàs malluichte a' chroinn-cheusaidh, le bhi air adhlacadh, agus le fuireach fuidh chumhachd a' bhàis rè seal.

28. C. *Cionnus a ta Criosd air àrdachadh?*

F. A ta Criosd air àrdachadh le aiseirigh o na marbhaibh air an treas là, le dhol suas air nèamh, le suidhe air deas làimh Dhé an Athar, agus le teachd a thoirt breith air an t-saoghal air an là dheireannach.

29. C. *Cionnus a tha sinn air ar deanamh 'nar luchd co'-pairt do'n t-saorsa a choisinn Criosd?*

F. Tha sinn air ar deanamh 'nar luchd co'-pairt do'n t-saorsa a choisinn Criosd, le i bhi air a' cur ruinn gu h-éifeachdach le a Spiorad Naomh-san.

30. C. *Cionnus a tha 'n Spiorad a' cur ruinn na saorsa a choisinn Criosd?*

F. Tha 'n Spiorad a' cur ruinn na saorsa a choisinn Criosd, le creidimh oibreachadh annainn, agus ar dlùth-cheangal le sin ri Criosd 'nar gairm éifeachdach.

31. C. *Ciod i a' ghairm éifeachdach?*

F. S i a' ghairm éifeachdach obair Spioraid Dé, leis am bheil e 'gar toirt gu mothachadh d'ar cionta agus d'ar truaighe, a' soillseachadh ar n-inntinn le eòlas Chriosd, ag ath-nuadhachadh ar toile, agus mar sin 'gar deanamh deònach agus comasach air

Iosa Criosd a dhlùth-ghabhail d'ar n-ionnsuidh, mar a tha e air thairgseadh dhuinn gu saor anns an t-soisgeul.

32. C. *Ciod na sochairean a tha iadsan a ta air an gairm gu h-éifeachdach a' faghail anns a' bheatha so?*

F. Tha iadsan a ta air an gairm gu h-éifeachdach a' faghail anns a' bheatha so fireanachaidh, uchd-mhacachd, naomhachaidh, agus gach aon sochair a ta sa' bheatha so 'nan cuideachd sin, no a' sruthadh uatha.

33. C. *Ciod e fìreanachadh?*

F. Is e fireanachadh gniomh saor gheanmaith Dhé, leis am bheil e a' maitheadh dhuinn ar n-uile pheacaidh, agus a' gabhail ruinn mar fhireanaibh 'na fhianuis, agus sin a mhàin air sgàth fireantachd Chriosd, air a meas dhuinn, is air a gabhail thugainn le creidimh a mhàin.

34. C. *Ciod i uchd-mhacachd?*

F. 'Si uchd-mhacachd gniomh saor gheanmaith Dhé, leis am bheil sinn air ar gabhail ann an àireamh, agus a' faghail còir air gach dlighe a bhuineas do chloinn Dhé.

35. C. *Ciod e naomhachadh?*

F. 'Se naomhachadh obair saor-ghràis Dé, leis am bheil sinn air ar n-ath-nuadhachadh san duine gu h-iomlan, a réir coslais Dé, agus air ar deanamh comasach ni

's mò agus ni's mò gu bàsachadh do pheacadh, agus gu teachd beò do fhireantachd.

36. C. *Ciod na sochairean a ta sa' bheatha so a' teachd an cuideachd no a' sruthadh o fhìreanachadh, uchd-mhacachd, agus naomhachadh ?*

F. 'S iad na sochairean a ta sa' bheatha so a' teachd an cuideachd no a' sruthadh o fhìreanachadh, uchd-mhacachd, agus naomhachadh, dearbh-bheachd air gràdh Dhé, sìth coguis, aoibhneas anns an Spiorad Naomh, fàs ann an gràs, agus buanachadh ann gu ruig a'chrioch.

37. C. *Ciod na sochairean a ta creidmhich a' faghail o Chriosd ri h-àm am bàis ?*

F. Tha anama nan creidmheach ri h-àm am bàis air an deanamh iomlan ann an naomhachd, is air ball a' dol gu glòir : agus a ta an cuirp, air dhoibh bhi siorcheangailte ri Criosd, a' gabhail fois 'nan uaighibh gu ruig an aiseirigh.

38. C. *Ciod na sochairean a ta creidmhich a' faghail o Chriosd anns an aiseirigh ?*

F. 'San aiseirigh, bithidh na creidmhich, air dhoibh bhi air an togail suas ann an glòir, air an aideachadh gu follaiseach, is air an deanamh uile bheannaichte ann an Dia a làn-mhealtuinn gu siorruidh.

39. C. *Ciod e'n dleasdanas a tha Dia ag iarruidh air an duine ?*

F. 'Se'n dleasdanas a tha Dia ag iarruidh

air an duine, ùmhlachd d'a thoil a ta foill-sichte.

40. C. *Ciod an riaghailt ùmhlachd a thug Dia air tùs do'n duine?*

F. B'i an riaghailt ùmhlachd a thug Dia air tùs do'n duine lagh nam modhanna.

41. C. *C' àit am bheil lagh nam modhanna air a chur sìos gu h-aithghearr?*

F. Tha lagh nam modhanna air a chur sìos gu h-aithghearr anns na deich àitheantaibh.

42. C. *Ciod is suim do na deich àitheantaibh?*

F. 'Si is suim do na deich àitheantaibh, "An Tighearna ar Dia a ghràdhachadh le'r n-uile chridhe, le'r n-uile inntinn; agus ar coimhearsnach a ghràdhachadh mar sinn féin".

43. C. *Ciod e roimh-ràdh nan deich àitheantan?*

F. Tha roimh-ràdh nan deich àitheantan air a chur sìos anns na briathraibh so, "Is mise an Tighearna do Dhia, a thug a mach thu á tìr na h-Eiphit, á tigh na daorsa".

44. C. *Ciod a tha roimh-ràdh nan deich àitheantan a' teagasg dhuinn?*

F. Tha roimh-ràdh nan deich àitheantan a' teagasg dhuinn, a chionn gur e Dia is Tighearn ann, agus gur e is Dia agus Fear-saoraidh dhuinne, uime sin gu bheil

e dh'fhiachaibh oirnn 'àitheantan uile a choimhead.

45. C. *Ciod i a' cheud àithne ?*

F. 'S i a' cheud àithne, " Na biodh dée sam bith eile agad a'm' làthair-sa".

46. C. *Ciod a tha a' cheud àithne ag iarruidh ?*

F. Tha a' cheud àithne ag iarruidh oirnn aithneachadh agus aideachadh gur e Dia a mhàin an Dia fior, agus ar Dia-ne; agus aoradh is glòir a thoirt dha a réir sin.

47. C. *Ciod a tha a' cheud àithne a' toirmeasg?*

F. Tha a' cheud àithne a' toirmeasg an Dia fior àicheadh, no dearmad a dheanamh air aoradh agus glòir a thoirt da mar Dhia, agus mar ar Dia-ne ; no'n t-aoradh agus a' ghlòir a dhlighear dhasan a mhàin, a thoirt do neach air bith eile.

48. C. *Ciod a tha gu sònraichte air a theagasg dhuinn leis na briathraibh so sa' cheud àithne " a'm' làthair-sa"?*

F. Tha na briathra so sa' cheud àithne " a'm' làthair-sa" a' teagasg dhuinn, gu bheil Dia, d'an lèir na h-uile nithe, a' toirt air do'n pheacadh so, eadhon dia sam bith eile bhi againn, agus gu bheil e ro-dhiombach air a shon.

49. C. *Ciod i an dara àithne ?*

F. 'Si'n dara àithne, " Na dean dhuit féin dealbh snaidhte, no coslas sam bith a

dh'aon ni a ta sna nèamhaibh shuas, no air an talamh shios, no sna h-uisgeachaibh fuidh'n talamh. Na crom thu féin sìos doibh, agus na dean seirbhis doibh; oir mis' an Tighearna do Dhia is Dia eudmhor mi, a' leantuinn aingidheachd nan aithriche air a'chloinn, air an treas, agus air a' cheathramh ginealach dhiubhsan a dh'fhuathaicheas mi; agus a' nochdadh tròcair do mhìltibh dhiubhsan a ghradhaicheas mi, agus a choimhideas m' àitheantan".

50. C. *Ciod a tha 'n dara àithne ag iarruidh ?*

F. Tha 'n dara àithne ag iarruidh gabhail ris gach uile ghnè aoraidh agus orduigh dhiadhaidh a dh'àithn Dia 'na fhocal, agus an coimhead agus an gleidheadh fior-ghlan agus iomlàn.

51. C. *Ciod a tha 'n dara àithne a' toirmeasg ?*

F. Tha 'n dara àithne a' toirmeasg aoradh a thoirt do Dhia le dealbhaibh, no air sheòl sam bith eile nach 'eil orduichte 'na fhocal.

52. C. *Ciod na reusain a tha ceangailte ris an dara àithne ?*

F. 'S iad na reusain a tha ceangailte ris an dara àithne, àrd-uachdaranachd Dhé os ar ceann, a shealbh-chòir annainn, agus an t-eud a ta aige d'a aoradh féin.

53. C. *Ciod i an treas àithne?*

F. 'Si 'n treas àithne "Na tabhair ainm an Tighearna do Dhé an diomhanas; oir cha mheas an Tighearna neo-chiontach esan a bheir 'ainm an diomhanas".

54. C. *Ciod a tha 'n treas àithne ag iarruidh?*

F. Tha 'n treas àithne ag iarruidh ainm-ean, buaidhean, feartan, òrduighean, briath-ran, agus oibre Dhé a ghnàthachadh gu naomh, agus gu h-urramach.

55. C. *Ciod a tha 'n treas àithne a' toirmeasg?*

F. Tha 'n treas àithne a' toirmeasg mi-naomhachadh no mi-ghnàthachadh ni sam bith leis am bheil Dia 'ga fhoillseachadh féin.

56. C. *Ciod an reusan a tha ceangailte ris an treas àithne?*

F. 'Se 'n reusan a tha ceangailte ris an treas àithne, ged fheud luchd-briseadh na h-àithne so dol as o dhioghaltas o làimh dhaoine, gidheadh nach fuiling an Tighearn ar Dia dhoibh dol as o cheart bhreitheanas féin.

57. C. *Ciod i a' cheathramh àithne?*

F. 'Si a' cheathramh àithne "Cuimh-nich là na Sàbaid a naomhachadh. Sè làithean saothraichidh tu, agus ni thu d'obair uile. Ach air an t-seachdamh là tha Sàbaid an Tighearna do Dhé: air an là sin

na dean obair sam bith, thu féin, no do nighean, d' òglach, no do bhan-òglach, no d'ainmhidh, no do choigreach a ta 'n taobh a stigh do d' gheataibh ; oir ann an sè làithibh rinn an Tighearna na nèamhan agus an talamh, an fhairge agus gach ni a ta annta ; agus ghabh e fois air an t-seachdamh là ; air an aobhar sin bheannaich an Tighearna là na Sàbaid agus naomhaich se e".

58. C. *Ciod a tha a' cheathramh àithne ag iarruidh?*

F. Tha a' cheathramh àithne ag iarruidh na h-àmanna suidhichte a dh'orduich Dia 'na fhocal a choimhead naomha dha ; gu sònraichte aon là iomlan do na seachd làithibh, gu bhi 'na shàbaid naomh dha féin.

59. C. *Ciod an là do na seachd làithibh a dh'òrduich Dia gu bhi 'na shàbaid?*

F. O thoiseach an t-saoghail gu aiseirigh Chriosd, dh'orduich Dia an seachdamh là do'n t-seachduin gu bhi 'na shàbaid, agus riamh o sin gu ruig deireadh an t-saoghail, a' cheud là do'n t-seachduin ; 'si sin Sàbaid nan Criosduidhean.

60. C. *Cionnus is còir an t-Sàbaid a naomhachadh?*

F. Is còir an t-Sàbaid a naomhachadh le tàmh naomh a ghabhail rè fad an là sin, eadhon o gach uile ghnothuch saoghalta a-

an ceud

gus cluiche a ta ceadaichte air làithibh eile, agus leis an ùine uile a bhuileachadh ann an oibribh na diadhachd gu diomhair agus gu follaiseach, saor o mheud is a ta feumail a chaitheamh ann an oibribh na h-éigin agus na tròcair.

61. C. *Ciod a tha a' cheathramh àithne a' toirmeasg?*

F. Tha a' cheathramh àithne a' toirmeasg na dleasdanais tha air an iarruidh oirnn a dhearmad no a dheanamh le michùram, an t-sàbaid a mhi-naomhachadh le diomhanas, no le ni sam bith a dheanamh, a ta cronail, no le smuaintibh, briathraibh, no gniomharaibh neo-fheumail mu'r gnothuichibh saoghalta, no ri cluiche agus sùgradh.

62. C. *Ciod na reusain a tha ceangailte ris a' cheathramh àithne?*

F. 'S iad na reusain a tha ceangailte ris a' cheathramh àithne, gu bheil Dia a' ceadachadh dhuinn sè làithean do'n t-seachduin air son ar gnothuichean féin, gu bheil e 'g agradh còir àraid air an t-seachdamh là, gu d'thug e féin duinn eisempleir, agus gu do bheannaich e là na Sàbaid.

63. C. *Ciod i a' chùigeadh àithne?*

F. 'Si a' chùigeadh àithne, "Tabhair onoir do d' athair, agus do d'mhàthair; a chum gu 'm bi do làithean buan air an

fhearann a tha 'n Tighearna do Dhia a' toirt dhuit".

64. C. *Ciod a tha a' chùigeadh àithne ag iarruidh?*

F. Tha a' chùigeadh àithne ag iarruidh an t-urram a ghleidheadh, agus an dleasdanas a choimhlionadh, a bhuineas do gach neach anns gach inbhe agus dàimh sam bi iad, ma 's ann an inbhe àird, no'n inbhe iosail, no 'n coimeas inbhe.

65. C. *Ciod a tha a' chùigeadh àithne a' toirmeasg?*

F. Tha a' chùigeadh àithne a' toirmeasg ni sam bith a dhearmad no a dheanamh an aghaidh an urraim agus an dleasdanais a bhuineas do gach neach, a réir an inbhe agus an dàimh fa leth.

66. C. *Ciod an reusan a tha ceangailte ris a' chùigeadh àithne?*

F. 'Se 'n reusan a tha ceangailte ris a' chùigeadh àithne, gealladh air saoghal fada agus soirbheachadh, (a réir mar a fhreagras sin do ghlòir Dhé, is do'n leas féin,) do uile luchd-coimhid na h-àithne so.

67. C. *Ciod i 'n t-seathadh àithne?*

F. 'Si 'n t-seathadh àithne, " Na dean mortadh.

68. C. *Ciod a tha 'n t-seathadh àithne ag iarruidh?*

F. Tha 'n t-seathadh àithne ag iarruidh gach uile dhìchioll laghail chum ar beatha féin is beatha dhaoine eile a choimhead.

69. C. *Ciod a tha 'n t-seathadh àithne a' toirmeasg?*

F. Tha 'n t-seathadh àithne a' toirmeasg ar beatha féin, no beatha ar coimhearsnaich a thoirt air falbh gu h-eucorach, no ni sam bith a chuidicheas gu sin a dheanamh.

70. C. *Ciod i 'n t-seachdamh àithne?*

F. 'Si 'n t-seachdamh àithne, "Na dean adhaltranas".

71. C. *Ciod a tha 'n t-seachdamh àithne ag iarruidh?*

F. Tha'n t-seachdamh àithne ag iarruidh ar geamnuidheachd féin is geamnuidheachd ar coimhearsnaich a choimhead, ann an cridhe, an cainnt, agus am beusaibh.

72. C. *Ciod a tha 'n t-seachdamh àithne a' toirmeasg?*

F. Tha 'n t-seachdamh àithne a' toirmeasg gach uile smuain, bhriathar agus ghniomh neo-gheamnuidh.

73. C. *Ciod i an t-ochdamh àithne?*

F. 'Si 'n t-ochdamh àithne, "Na dean gaduidheachd.

74. C. *Ciod a tha'n t-ochdamh àithne ag iarruidh*

F. Tha'n t-ochdamh àithne ag iarruidh gach meadhon laghail a ghnàthachadh chum maoin agus saoibhreas fhaotainn is a mheudachadh dhuinn féin, agus do dhaoin' eile.

75. C. *Ciod a tha 'n t-ochdamh àithne a' toirmeasg?*

F. Tha'n t-ochdamh àithne a' toirmeasg gach ni a bhacas ar maoin agus saoibhreas

féin, no maoin agus saoibhreas ar coimhearsnaich gu h-eucorach.

76. C. *Ciod i an naothadh àithne?*

F. 'Si an naothadh àithne, "Na tabhair fianuis bhreige an aghaidh do choimhearsnaich".

77. C. *Ciod a tha an naothadh àithne ag iarruidh?*

F. Tha'n naothadh àithne ag iarruidh an fhìrinn a choimhead eadar duin' is duine, agus ar deadh ainm féin is deadh ainm ar coimhearsnaich a sheasamh, gu sònraichte ann am fianuis a thabhairt.

78. C. *Ciod a tha 'n naothadh àithne a' toirmeasg?*

F. Tha 'n naothadh àithne a' toirmeasg gach ni a bhios cronail do'n fhìrinn, no a ni coire d' ar deadh ainm féin, no do dheadh ainm ar coimhearsnaich.

79. C. *Ciod i 'n deicheamh àithne?*

F. 'Si 'n deicheamh àithne, "Na sanntaich tigh do choimhearsnaich, na sanntaich bean do choimhearsnaich, no 'òglach, no 'bhan-oglach, no 'dhamh, no 'asal, no aon ni a's le do choimhearsnach".

80. C. *Ciod a tha 'n deicheamh àithne ag iarruidh?*

F. Tha 'n deicheamh àithne ag iarruidh bhi làn-thoilichte le'r staid féin, agus rùn ceart agus seirceil a bhi againn 'nar cridhe do'r coimhearsnach is do gach ni a bhuineas da.

81. C. *Ciod a tha'n deicheamh àithne a' toirmeasg?*

F. Tha'n deicheamh àithne a' toirmeasg gach uile thalach air ar staid féin, farmad agus doilghios air son maith ar coimhearsnaich, agus gach togradh is rùn eu-cneasda do ni sam bith a ta aige.

82. C. *Am bheil neach sam bith comasach air àitheanta Dhé a choimhead gu foirfe?*

F. O leagadh ar ceud sinnseara, cha'n 'eil neach sam bith, nach 'eil ach 'na dhuine a mhàin, comasach air àitheanta Dhé a choimhead gu foirfe sa' bheatha so, ach tha na h-uile gach là 'gam briseadh ann an smuain, ann am briathar, is ann an gnìomh.

83. C. *Am bheil gach uile bhriseadh an lagha coimeas ann an uamharachd?*

F. Tha cuid do pheacaibh annta féin, agus le iomadh gnè antromachaidh, ni's uamhara na chéile am fianuis Dé.

84. C. *Ciod a tha gach aon pheacadh a' toilltinn?*

F. Tha gach aon pheacadh a' toilltinn feirge agus mallachaidh Dhé araon anns a' bheatha so, agus anns a' bheatha a ta ri teachd.

85. C. *Ciod a tha Dia ag iarruidh uainne chum as gu feud sinn dol as o fheirg agus o mhallachadh-san a thoill sinn le'r peacaibh?*

F. Chum dol as o fheirg agus o mhallachadh Dhé a thoill sinn le'r peacaibh, tha

Dia ag iarruidh uainn creidimh an Iosa Criosd, aithricheas chum beatha, maille ri gnàthachadh dìchiollach gach meadhon o'n leth muigh leis am bheil Criosd a' pàirteachadh ruinn shochairean na saorsa.

86. C. *Ciod e creidimh ann an Iosa Criosd?*

F. Creidimh ann an Iosa Criosd, is gràs slàinteil e, leis am bheil sinn a' gabhail ris, agus ag earbsadh as'na aonar air son slàinte, mar a ta e air a thairgseadh dhuinn anns an t-soisgeul.

87. C. *Ciod e aithreachas chum beatha?*

F. Aithreachas chum beatha, is gràs slàinteil e, leis am bheil peacach (air dha mothachadh ceart a ghabhail d'a pheacadh, agus do thròcair Dhé ann an Criosd) le doilghios agus fuath d' a pheacadh, a' pilleadh uaith gu Dia, le làn rùn agus dìchioll air nuadh ùmhlachd a thoirt da.

88. C. *Ciod na meadhona o'n leth muigh leis am bheil Criosd a' pàirteachadh ruinn shochairean na saorsa?*

F. 'Siad na meadhona o'n leth muigh leis am bheil Criosd a' pàirteachadh ruinn shochairean na saorsa, òrduighean féin, gu h-àraid am focal, na sàcramainte, agus urnuigh; a ta uile air an deanamh éifeachdach chum slàinte do na daoinibh taghta.

89. C. *Cionnus a tha 'm focal air a dheanamh èifeachdach chum slàinte?*

F. Tha Spiorad Dhé a' deanamh leughaidh an fhocail, ach gu h-àraid a shearmonachaidh, 'na mheadhon èifeachdach chum peacaich a thoirt gu mothachadh is gu iompachadh, agus gu'n togail suas ann an naomhachd is an comh-fhurtachd, tre chreidimh, chum slàinte.

90. C. *Cionnus is còir am focal a leughadh agus èisdeachd, chum 's gu bi e èifeachdach chum slàinte?*

F. A chum 's gu bi am focal èifeachdach chum slàinte, is feumail duinn aire a thoirt da le dùrachd, ullachadh agus urnuigh, a ghabhail thugainn le creidimh agus gràdh, a thasgaidh 'nar cridheachaibh, agus a chur an gniomh 'nar caithe-beatha.

91. C. *Cionnus a tha na sacramainte air an deanamh 'nam meadhonaibh èifeachdach chum slàinte?*

F. Tha na sàcramainte air an deanamh 'nam meadhonaibh èifeachdach chum slàinte, cha 'n ann o bhrìgh sam bith annta féin, no san ti a fhritheileas iad, ach tre bheannachadh Chriosd a mhàin, agus oibreachadh a Spioraid annta-san a ghabhas iad le creidimh.

92. C. *Ciod e Sacramaint?*

F. Ordugh naomh a chuireadh air chois le Criosd, anns am bheil Criosd agus sòch-

airean a' chùmhnainte nuaidh, air an samh lachadh, air an daingneachadh, agus air an cur ris na creidmhich, le comharaibh faicsinneach.

93. C. *Ciod iad sàcramainte an Tiomnaidh Nuaidh?*

F. 'S iad sàcramainte an Tiomnaidh Nuaidh, Baisteadh agus Suipeir an Tighearna.

94. C. *Ciod e 'm baisteadh?*

F. Is sàcramaint e, anns am bheil ionnlaid le h-uisge, ann an ainm an Athar, agus a' Mhic, agus an Spioraid Naoimh, a' ciallachadh, agus a' daingneachadh, gu bheil sinn air ar suidheachadh ann an Criosd, agus 'nar luchd co'-pairt do shochairibh cùmhnainte nan gràs, agus gu bheil sinn fuidh ghealladh do'n Tighearna gu bi sinn leis-san.

95. C. *Co d'an còir am baisteadh a fhrithealadh?*

F. Cha chòir am baisteadh a fhrithealadh do neach air bith a tha 'n taobh a muigh do 'n eaglais fhaicsinnich, gus an aidich e a chreidimh ann an Criosd, agus ùmhlachd dha; ach is còir naoidheana na muinntir a ta 'nam buill do 'n eaglais fhaicsinnich a bhaisteadh.

96. C. *Ciod i Suipeir an Tighearna?*

F. Is sàcramaint i, anns am bheil bàs Chriosd air fhoillseachadh, le aran agus fion

a thabhairt agus a ghabhail a' réir orduigh féin ; agus tha iadsan a ghabhas so gu h-iomchuidh, air an deanamh (cha'n ann air mhodh feòlmhor, ach tre chreidmh) 'nan luchd co'-pairt d'a chorp agus d'a fhuil-san, le uile shochairibh, chum am beath-achaidh spioradail, agus am fàs ann an gràs.

97. C. *Ciod is feumail a dheanamh chum Suipeir an Tighearn a ghabhail gu h-iomchuidh ?*

F. Is feumail dhoibhsan leis am b'àill Suipeir an Tighearn a ghabhail gu h-iom-chuidh, iad féin a cheasnachadh do thaobh an eòlais chum corp an Tighearna aith-neachadh, do thaobh an creidimh, chum beathachadh air-san, do thaobh an aithreach-ais, an gràidh, agus an nuadh-ùmhlachd ; air eagal, air teachd dhoibh gu neo-iom-chuidh, gu'n ith agus gu'n òl iad breith-eanas dhoibh féin.

98. C. *Ciod i urnuigh ?*

F. 'S i urnuigh bhi cur suas ar n-ath-chuinge ri Dia air son nithe do réir a thoile, ann an ainm Chriosd, ag aideachadh ar peacaidh, agus a' toirt buidheachais da air son a thiodhlacan.

99. C. *Ciod an riaghailt a thug Dia dhuinn g'ar seòladh ann an urnuigh a dheanamh ?*

F. Tha focal Dé gu léir 'gar seòladh ann

an urnuigh a dheanamh ; ach is i an riaghailt shònraichte a sheòlas sinn, an urnuigh sin a theagaisg Criosd d'a dheisciobluibh, ri 'n goirear gu coitchionn " *Urnuigh an Tighearna.*"

100. C. *Ciod a tha roimh-ràdh Urnuigh an Tighearn a' teagasg dhuinn?*

F. Tha roimh-ràdh Urnuigh an Tighearna (eadhon " Ar n-Athair a ta air nèamh,") a' teagasg dhuinn teachd am fagus do Dhia leis gach uile urram naomh agus muinghinn, mar chloinn chum an Athar, a ta comasach agus toileach air cuideachadh leinn; agus gur còir dhuinn urnuigh a dheanamh maille ri daoine eile, agus air an son.

101. C. *Ciod a tha sinn a' guidheadh anns a' cheud iarrtus?*

F. Sa' cheud iarrtus (eadhon, "Gu naomhaichear d' ainm,") tha sinn a' guidheadh, Gu ma toil le Dia sinne agus daoine eile a dheanamh comasach air e féin a ghlòrachadh anns gach aon ni leis am bheil e 'ga fhoillseachadh féin; agus gu'n stiùradh e na h-uile nithe chum a ghlòire féin.

102. C. *Ciod a tha sinn a' guidheadh anns an dara iarrtus?*

F. San dara iarrtus (eadhon, " Gu tigeadh do rìoghachd,") tha sinn a' guidheadh,

Gu biodh rìoghachd Shatain air a sgrios, agus rìoghachd nan gràs air a meudachadh, gu bi sinn féin is daoine eile air ar toirt d'a h-ionnsuidh agus air ar coimhead innte ; agus gu biodh rìoghachd na glòire air a luathachadh.

103. C. *Ciod a tha sinn a' guidheadh anns an treas iarrtus ?*

F. San treas iarrtus (eadhon, " Gu deanar do thoil air thalamh mar a nìthear air nèamh,") tha sinn a' guidheadh, Gu deanadh Dia sinn comasach agus deònach le a ghràs, gu eòlas a ghabhail air a thoil, agus a bhi freagarach is ùmhal di anns gach aon ni, mar a ta na h-aingil air nèamh.

104. C. *Ciod a tha sinn a' guidheadh anns a' cheathramh iarrtus ?*

F. Sa' cheathramh iarrtus (eadhon, "Tabhair dhuinn an diugh ar n-aran lathail,") tha sinn a' guidheadh, Gu faigheamaid, do shaor thoirbheartas Dé, cuibhrionn chuimseach do nithibh maithe na beatha so, is gu mealamaid a bheannachadh leo.

105. C. *Ciod a tha sinn a' guidheadh anns a' chùigeadh iarrtus ?*

F. Sa' chùigeadh iarrtus (eadhon, " Agus maith dhuinn ar fiachan, mar a mhaitheamaid d'ar luchd-fiachaibh,") tha sinn a' guidheadh, Gu maitheadh Dia dhuinn gu

saor ar n-uile pheacaidh, air sgàth Chriosd; agus is mò ar misneach so iarruidh, gu bheil sinn air ar neartachadh, trìd a ghràis, gu maitheanas a thoirt o'r cridhe do dhaoinibh eile.

106. C. *Ciod a tha sinn a' guidheadh anns an t-seathadh iarrtus?*

F. San t-seathadh iarrtus (eadhon, "Agus na leig sinn am buaireadh, ach saor sinn o olc,") tha sinn a' guidheadh, Dia 'gar gleidheadh o bhi air ar buaireadh chum peacaidh, no ar cumail suas agus ar saoradh 'nuair a bhuairear sinn.

107. C. *Ciod a tha co-dhunadh Urnuigh an Tighearn a' teagasg dhuinn?*

F. Tha co-dhùnadh Urnuigh an Tighearna (eadhon, "Oir is leatsa an rìoghachd, agus an cumhachd, agus a' ghlòir gu sìorruidh, Amen,") a' teagasg duinn misneach ann an urnuigh a ghabhail o Dhia a mhàin, agus ann ar n-urnuigh esan a mholadh, le rìoghachd, cumhachd, is glòir a thabhairt da. Agus mar dhearbh air ar miann, agus ar làn-earbsadh ri éisdeachd fhaghail, tha sinn ag ràdh, *Amen.*

NA DEICH AITHEANTAN.

ECSODUS XX.

Labhair Dia na briathra so uile, ag ràdh, Is mise an Tighearna do Dhia, a thug a mach thu á tìr na h-Eiphit, á tigh na daorsa.

I. Na biodh dée sam bith eile agad a'm' làthair-sa.

II. Na dean dhuit féin dealbh snaidhte, no coslas sam bith a dh'aon ni, a ta sna nèamhaibh shuas, no air an talamh shios, no sna h-uisgeachaibh fuidh 'n talamh. Na crom thu féin sios doibh, agus na dean seirbhis doibh: oir mise an Tighearna do Dhia, is Dia eudmhor mi, a' leantuinn aingidheachd nan aithriche air a' chloinn, air an treas, agus air a' cheathramh ginealach dhiubhsan a dh'fhuathaicheas mi; agus a' nochdadh tròcair do mhìltibh dhiubhsan a ghràdhaicheas mi, agus a choimhideas m'àitheantan.

III. Na tabhair ainm an Tighearna do Dhé an dìomhanas; oir cha mheas an

Tighearna neo-chiontach esan a bheir 'ainm an dìomhanas.

IV. Cuimhnich là na sàbaid a naomhachadh. Sè laithean saothraichidh tu, agus ni thu d'obair uile. Ach air an t-seachdamh là tha sàbaid an Tighearna do Dhé ; air an là sin na dean obair sam bith, thu féin, no do mhac, no do nighean, d'òglach, no do bhan-oglach, no d'ainmhidh, no do choigreach a ta 'n taobh a stigh do d' gheataibh ; oir ann an sè làithibh rinn an Tighearna na nèamhan agus an talamh, an fhairge, agus gach ni a ta annta ; agus ghabh e fois air an t-seachdamh là : air an aobhar sin bheannaich an Tighearna là na sàbaid, agus naomhaich se e.

V. Tabhair onoir do d'athair, agus do d' mhàthair ; a chum as gu'm bi do làithean buan air an fhearann a tha'n Tighearna do Dhia a' toirt dhuit.

VI. Na dean mortadh.

VII. Na dean adhaltrannas.

VIII. Na dean gaduigheachd.

IX. Na tabhair fianuis bhréige an aghaidh do choimhearsnaich.

X. Na sanntaich tigh do choimhearsnaich ; na sanntaich bean do choimhears-

naich, no 'òglach, no 'bhanoglach, no 'dhamh, no 'asal, no aon ni a's le do choimhearsnach.

URNUIGH AN TIGHEARNA.

Mata VI.

Ar n-Athair a ta air nèamh, Gu naomhaichear d'ainm. Gu tigeadh do rìoghachd. Gu deanar do thoil air thalamh, mar a nìthear air nèamh. Tabhair dhuinn an diugh ar n-aran lathail. Agus maith dhuinn ar fiacha, mar a mhaitheamaid d'ar luchdfiachaibh. Agus na leig sinn am buaireadh, ach saor sinn o olc : Oir is leatsa an rioghachd, agus an cumhachd, agus a' ghlòir, gu siorruidh. Amen.

A' CHREUD.

Creideam ann an Dia an t-Athair Uilechumhachdach, Cruith-fhear nèimh agus na talmhainn ; agus ann an Iosa Criosd, aon

mhac-san, ar Tighearna, neach a ghineadh o'n Spiorad Naomh, a rugadh leis an Oigh Muire, a dh'fhuiling fuidh Phontius Pilat, a cheusadh, a fhuair bàs agus a dh'adhlaiceadh, a chaidh sìos do staid nam marbh, a dh'éirich a rìs o na marbhaibh air an treas là, a chaidh suas air nèamh, agus a ta 'na shuidhe air deas làimh Dhé an Athar Uile-chumhachdaich, agus as sin a thig a thoirt breith air na beòthaibh agus air na marbhaibh. Creideam anns an Spiorad Naomh, anns an eaglais naoimh choitchionn, ann an co-chomunn nan naomh, ann am maitheanas peacaidh, ann an aiseirigh a' chuirp, agus anns a' bheatha mhaireannaich. AMEN.

URNUIGH MHADUINN.

O DHE thròcairich, agus Athair, trid Iosa Criosd amhairc a nuas le iochd air creutair truagh a ta air tuiteam uait. Chaidh mi air seacharan uaitse o'n bhroinn, seadh ghineadh agus rugadh mi fòs ann am peacadh. O thoir mothachadh dhomh, araon

air mo pheacaibh agus air mo thruaigh, gu bheil mi salach agus truagh, dall agus lomnochd, am feadh 'sa tha mi as eugmhais Chriosd. Ann an ceartas a ta mi toilltinn feirg agus ifrinn; agus mur gleidheadh tusa Slànuighear dhomh, bhithinn caillte gu bràth.

O Dhé dean eòlach mi air Criosd mo Shlànuighear; agus biodh m' anam neo-ghlan air ionnlad ann an tobar 'fhola phris-eil: Agus oibrich annam aithreachas thaobh Dhé, agus creidimh thaobh an Tighearn Iosa Criosd.

O gu 'm bithinn a 'm' aon do dheisciob-laibh Chriosd, air mo theagasg le 'aithean-taibh, air mo cheannach le 'fhuil, agus a'm' fhear-leanmhuinn air eisempleir a bheatha.

A Thighearna, thoir gràs dhomh chum gradh thoirt dhuitsa le m' uile chridhe, a-gus luaidh thoirt air d'Ainm le h-urram, is do shàbaid a choimhead le tlachd, agus d'fhocal éisdeachd le furachras.

O Dhé, na tionnsgain ann am breithean-as le peacach truagh droch thoilltineach. Is leat féin mi thaobh coimhcheangail mo bhaiste, ged mo thruaighe, bha mi neo-sheasmhach fealltach anns a' choimhcheangal

sin, dhearmad mi Dia mo Chruith-fhear, mo Shlànuighear, agus mo Naomhai-fhear, d'an robh mi 'n ceangal; agus dh'éisd mi ris an Diabhul, an saoghal, agus an fheòil, ris an do chuir mi cùl.

O Dhé, na leig do m' pheacadh is do m' amaideachd sruth do thròcair chaoimh a thionndadh uam an diugh: ach dean e 'na là aithreachais agus maitheanais do m' anam. Nochd thu féin a'd' Athair réidh rium agus gabh rium, mar do dhuine cloinne féin, air sgàth do Mhic ionmhuinn Iosa Criosd, anns am bheil do mhòr-thoill: Dhasan, maille Riutsa, agus ris an Spiorad Naomh, gu 'n robh glòir gu siorruidh. Amen.

URNUIGH FHEASGAIR.

O Dhe naomh a ta glòrmhor, thug thusa an là 'n diugh agus iomadh là eile dhomh, dh'oibreachadh a mach mo shlàinte Ach mo thruaighe! mhi-bhuilich mi m' aimsir, is mhi-naomhaich mi do shàbaidibh, agus dhichuimhnich mi m' anam agus a

Shlànuighear. Rugadh mi ann am peacadh; agus chaithe mi mo bheatha ann am peacadh; agus bha mi neo-chùramach mu 'n obair sin chum ann do chruthaicheadh mi. O Dhé, is creutair ro chionntach mi, a ta àireamh mo pheacaidh ro-mhòr, agus an gnè ro screitidh. *Ach agadsa tha maitheanas chum 's gu'n gabhta eagal romhad.* A Thighearna bàth mo pheacanna ann an cuan fola Chriosd, chum 's nach b'àite m'anam ann an cuan d'fheirgse".

Bheirim buidheachas dhuitse, O Thighearna, air son là na sabàid, an t-soisgeil, agus meadhona na slàinte. O naomhaich mo chridhe, agus neartaich mo chuimhne chum greim a dheanamh air d' fhocal; agus deònuich dhomh cha 'n e mhàin bhi am fhear-éisdeachd, ach am fhear deanamh an fhocail. A Thighearna oibrich annam fior chreidimh, gràdh laiste, agus beò dhòchas. O gu 'n eignicheadh gràdh Chriosd mi chum teicheadh o pheacadh agus chum ruith ann an slighibh d' àitheanta-sa!

O Thighearna cuidich leam air feasgar an là'n diugh cuimhneach air feasgar mo bheatha, agus oidhche a' bhàis a ta teannadh orm, anns nach urrainn aon neach

obair sam bith a dheanamh. O gu 'm bithinn glic chum ulluchadh air chionn na h-oidhche sin; agus feum a dheanamh do Chriosd mar m' Urras, a dhioladh m' fhiacha, agus a reiteachadh mo chùise chum air chionn a' bhàis gu 'm bi sìth deadh-choguis agam, agus dòchas le deadh aobhar ri tachairt air Breitheamh réidh rium, agus sàbaid shiorruidh mhealtuinn maille ri Criosd shuas air nèamh, gun oidhche no là eile seachduin ri teachd 'na dhéigh! Agus so uile a ta mi guidhe ar sgàth Iosa Criosd mo Shlànuighear. AMEN.

ALLTACH ROIMH BHIADH.

DHE bheannaichte, thoir maitheanas dhuinn ann ar peacaibh; bi réidh ruinn, agus buin o na tiodhlacaibh so a' malluchadh a ta a' leantuinn riu air son ar peacaidh; agus naomhaich na sochaire so chum ar feum, agus deònuich dhuinn ith agus òl chum do ghlòir-sa, air sgàth Iosa Criosd. AMEN.

ALLTACH AN DEIGH BIDH.

Bheireamaid buidheachas dhuit O Dhé ghràsmhoir air son Chriosd, agus gach beannachadh thug thu dhuinn leis: buidheachas dhuitse a bheathaich ar cuirp air an àm so. O biodh an tiodhlac so 'na earlas air tiodhlacaibh is mò agus is fearr air an ulluchadh dhuinn ann an Criosd, agus deònuich dhuinn saoithreachadh air son a' bhidh nach teirig, ach a mhaireas chum na beatha bhithbhuain, trid Iosa Criosd. Amen.

A' CHRIOCH.